



Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας παραχώρησε συνέντευξη στον τηλεοπτικό σταθμό «ΛΩΤ» της πόλεως Λουγκάνσκ της Ουκρανίας

Στις 12 Νοεμβρίου 2010 ο Πρόεδρος του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας Μητροπολίτης Βολοκολάμσκ Ιλαρίωνας, ο οποίος επισκέπτεται την Ουκρανία με την ευλογία του Αγιωτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσιών Κυρίλλου, συμμετείχε στο πρόγραμμα «Ροζίτσιγια» (Θέση) του τηλεοπτικού σταθμού της πόλεως Λουγκάνσκ της Ουκρανίας, απαντώντας σε ερωτήσεις του παρουσιαστή Βιτάλιο Γκαρκούσιν.

– Είναι ασύνηθες να βλέπει κανείς έναν 44χρονο Μητροπολίτη. Τι άλλαξε στη ζωή σας μετά από την ανάδειξή σας στη θέση του Προέδρου του Τμήματος Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων του Πατριαρχείου Μόσχας;

– Άλλαξαν πάρα πολλά. Διότι στον εκκλησιαστικό βίο όσο πιο ψηλά ανεβαίνει κανείς στην κλίμακα σταδιοδρομίας, τόσο λιγότερες δυνατότητες έχει για την προσωπική έκφραση, τόσο λιγότερη ελευθερία απολαμβάνει, τόσο περισσότερες υποχρεώσεις και ευθύνες έχει. Εάν παλαιά ως Επίσκοπος Αυστρίας και Ουγγαρίας μπορούσα να αφιερώνω κάποιο χρόνο, ας υποθέσουμε, για την ενασχόληση με το λογοτεχνικό ή μουσικό έργο, τώρα αυτό είναι σχεδόν αδύνατο. Όλος ο χρόνος και όλες οι δυνάμεις μου αναλώνονται στην επιτέλεση των υπηρεσιακών καθηκόντων, τα οποία είναι πολυάριθμα, υπεύθυνα και θέλουν την ολοκληρωτική αφοσίωση.

– Στρεφόμενος στο μουσικό σας έργο, θα ήθελα να σας κάνω μια ερώτηση: με το Κρατικό Ωδείο Μόσχας Π. Τσαϊκόφσκυ είχατε λαμπρές προοπτικές, όμως επιλέξατε το μοναχισμό και ακολούθως για πολλά χρόνια υπηρετήσατε την Εκκλησία. Αργότερα εκλεχθήκατε μέλος της Ένωσης Ρώσων Συνθετών, συνθέσατε εκείνα τα έργα όπως η «Θεία Λειτουργία», η «Αγρυπνία», το «Χριστουγεννιάτικο ορατόριο» και «Τα Κατά Ματθαίο Πάθη». Πως και επανήλθατε στη μουσική;

– Στην ηλικία είκοσι χρονών αισθάνθηκα ότι έπρεπε να αφήσω τη μουσική. Η απόσυρση σε μοναστήρι συνοδεύθηκε για μένα κυρίως με την άρνηση της μουσικής δράσης, διότι η μοναχική κουρά σημαίνει την αποταγή του κόσμου, ενώ εγώ δεν ήμουν σχεδόν συνδεδεμένος με τον κόσμο με

τίποτε, εκτός από τη μουσική. Εν τω μεταξύ πέρασαν περίπου είκοσι χρόνια και ξαφνικά ένιωσα μια ανυπέρβλητη επιθυμία να γράφω μουσική. Και πρώτο, το οποίο συνέθεσα ήταν η «Θεία Λειτουργία». Ήθελα να γράψω ένα ολοκληρωμένο έργο, το οποίο να μου επέτρεπε να μείνω απερίσπαστος την ώρα που επιτελώ τη Λειτουργία και να μην αποσπώμαι ακούγοντας τη χορωδία. Πάντα υποφέρω πολύ, όταν στην ακολουθία εκτελούνται ψαλμωδίες που μοιάζουν με κομμάτια που έχουν περισσότερα συναυλιακό χαρακτήρα παρά με την προσευχή. Εάν η χορωδία ψάλλει πολύ δυνατά ή σιγά ή εάν για την ακολουθία είχαν επιλεγεί έργα διαφορετικής μουσικής νοοτροπίας... Όλα αυτά δεν προκαλούν διάθεση για προσευχή, ενώ ήθελα να δημιουργήσω μια μουσική, η οποία θα προκαλούσε διάθεση στους ανθρώπους να κάνουν διάλογο με τον Θεό. Έτσι γράφτηκε η «Θεία Λειτουργία» και στη συνέχεια, αφού δε μπορούσα να σταματήσω αμέσως, σε δυο χρόνια έγραψα μερικά ακόμα μεγάλα έργα, συμπεριλαμβανομένου και του ορατορίου «Τα Κατά Ματθαίο Πάθη».

– Ποιο είναι το ακροατήριό σας; Είναι κοσμικοί ή άνθρωποι της Εκκλησίας, η μήπως είναι νέοι;

– Οι ακροατές των έργων μου εκπροσωπούν διάφορες κοινωνικές ομάδες και ηλικίες. Εάν τα έργα γράφτηκαν για τις ακολουθίες στο Ναό, οι ακροατές είναι οι ενορίτες. Εάν τα έργα γράφτηκαν για την εκτέλεση στις αίθουσες συναυλιών, το ακροατήριο είναι πολύ ανομογενές. Έρχονται βεβαίως να τα απολαμβάνουν οι εραστές της κλασικής μουσικής. Πρόκειται τόσο για τους πιστούς όσο και για τους απίστους, έρχονται και πολλοί νέοι. Αυτός ήταν ο σκοπός μου, δηλαδή, μέσα από τη μουσική μου να δώσω σε όσο το δυνατόν ευρύτερο ακροατήριο δυνατότητα να έλθει σε επαφή με τον Πολιτισμό της Ορθοδοξίας, με την πνευματική παράδοση, της οποίας μετέχουν οι άνθρωποι στην Εκκλησία. Θα ήθελα να ξεπεράσω τα πλαίσια του εκκλησιαστικού ακροατηρίου και να παρουσιάσω εκείνο το πνευματικό πλούτο, τον οποίο κατέχει η Ορθόδοξη Εκκλησία, στον ευρύτερο κύκλο ακροατών.

– Τα κράτη του μετασοβιετικού χώρου εξετάζουν διάφορες επιλογές όσο πιο δυνατό ενεργούς συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Ουκρανία επιδιώκει την ένταξη στην ΕΕ. Πως βλέπει τις ευρωπαϊκές αξίες η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία; Μπορούν να συμπορεύονται επιτυχώς οι δικές μας Ορθόδοξες αξίες με εκείνες των Ευρωπαίων;

– Προπαντός πρέπει να καταλάβουμε τι πάει να πει οι «ευρωπαϊκές αξίες». Αδιαμφισβήτητη η Ευρώπη είναι μια χριστιανική Ήπειρος. Η ζωή των ευρωπαϊκών λαών ήταν τόσο στενά συνδεδεμένη με το χριστιανισμό, ώστε θα έλεγε κανείς οι ευρωπαϊκές αξίες έπρεπε να είναι αναπόσπαστο μέρος των χριστιανικών αξιών. Ωστόσο σήμερα παρατηρείται η διαφωνία και σε ορισμένα σημεία μάλιστα ουσιαστική, ανάμεσα στο χριστιανικό σύστημα ηθικών συντεταγμένων και εκείνο το σύστημα ηθικών αξιών, το οποίο προτείνει η επικρατούσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση εκκοσμικευμένη

κοσμοαντίληψη. Ένα από τα θέματα, πάνω στο οποίο υπάρχουν σοβαρές διαφωνίες, είναι εκείνο της οικογένειας. Στην παραδοσιακή χριστιανική αντίληψη για την οικογένεια ο γάμος είναι αδιάλυτος, οι σύζυγοι τηρούν τη συζυγική πίστη και ο γάμος είναι ένωση ενός άνδρα και μιας γυναίκας. Αυτό το θέμα συνδέεται στενά με ένα άλλο, δηλαδή, της αντιμετώπισης της ανθρώπινης ζωής. Σύμφωνα με τις χριστιανικές αντιλήψεις η ανθρώπινη ζωή έχει απόλυτη αξία. Δε μπορεί να διακοπεί ούτε στη φάση της εγκυμοσύνης, όταν καταστρέφεται το έμβρυο, αλλά ούτε και σ' εκείνη τη φάση, όταν ο άνθρωπος πλησιάζει προς τον φυσικό του θάνατο. Έχουμε ριζικές διαφορές με εκείνους, οι οποίοι προβάλλουν την κοσμική κοσμοαντίληψη. Υποστηρίζουμε το απαράδεκτο των αμβλώσεων, της ευθανασίας, της συζυγικής απάτης καθώς και τον γάμο ως ένωσης αποκλειστικά ενός άνδρα και μιας γυναίκας και όχι ένωσης των δυο ανδρών ή δυο γυναικών, όπως ισχυρίζονται αρκετοί πολιτικοί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Επομένως υπάρχουν διαφορετικά συστήματα συντεταγμένων και προς το παρόν τίθεται το ερώτημα τουλάχιστον συγχρονισμού αυτών, ώστε ο άνθρωπος να έχει τη δυνατότητα να ακολουθήσει εκείνο το σύστημα, στο οποίο ανήκε λόγω του δόγματός ή της κοσμοαντίληψής του. Μέχρι τώρα δε έχει γίνει αυτός ο συγχρονισμός. Εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όχι τόσο των ξεχωριστών ευρωπαϊκών χωρών, όσο των ίδιων των θεσμών της ΕΕ, παρατηρείται σήμερα τάση επιβολής κοσμικών αξιών και κοσμικής κοσμοαντίληψης στους ανθρώπους.

– Και πως αντιμετωπίζεται η Ρωσική Ορθοδοξία από τη Δύση;

– Η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία εκπροσωπείται στη Δύση δια των επαρχιών και ενοριών αυτής, οι οποίες στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πάρα πολλές. Και μάλιστα δεν ασκούμε πολιτική σιωπής, αλλά διεξάγουμε διάλογο με την ΕΕ. Ως επίσημος αντιπρόσωπος της Ρωσικής Εκκλησίας στους Ευρωπαϊκούς οργανισμούς επί επταετία, συμμετείχα σε πολλές συνεδρίες, εκδηλώσεις, συζητήσεις, οι οποίες έγιναν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Και σε αυτές τις συζητήσεις πάντα υπερασπίζαμε την παραδοσιακή χριστιανική θέση για τις ηθικές αξίες, διότι η παρατηρούμενη σήμερα επιβολή κοσμικών αξιών είναι απαράδεκτη και συνεπάγεται πάρα πολύ σοβαρές συγκρούσεις.

– Σας προσέχουν εκεί;

– Μας παρακολουθούν. Όχι πάντοτε προσέχουν, αλλά μας παρακολουθούν. Για να διασαφηνίσω αυτά που είπα προηγουμένως για την επιβολή κοσμικών αξιών στους ανθρώπους, να σας δώσω ένα παράδειγμα. Προ ολίγου όλα τα πρακτορεία υιοθεσιών στην Αγγλία διατάχθηκαν να συνδράμουν στην υιοθεσία παιδιών τόσο στα παντρεμένα ζευγάρια όσο και στα λεγόμενα ομόφυλα ζευγάρια εξίσου. Η Καθολική Εκκλησία τάχθηκε εναντίον αυτής της διάταξης και τα πρακτορεία διευθυνόμενα από τους Καθολικούς, αφού δήλωσαν την άρνησή τους να ακολουθούν αυτή τη διάταξη, αναγκάστηκαν να κλείσουν, διότι η λειτουργία τους αναγνωρίστηκε ως μη συμμορφούμενη

προς τη νομοθεσία. Όπως βλέπετε, εάν η νομοθεσία ή διατάξεις των κρατικών αρχών αντιστέκονται στις θεμελιώδεις χριστιανικές αξίες, οι οποίες είναι και πανανθρώπινες, αυτό προκαλεί σοβαρά προβλήματα.

– Έχω ακούσει για πρόσφατες περιπτώσεις αναζήτησης ατόμων στην Ουκρανία για να πάνε να υπηρετήσουν σε ενορίες της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Αμερική π.χ. στη Νέα Υόρκη. Αναζητούντο ιερείς, ψάλτες και νεωκόροι. Που οφείλονται όλα αυτά, μήπως στην χαλεπή κατάσταση της Ορθοδοξίας στην Αμερική προ ολίγων ετών;

– Δε θα έλεγα ότι η Ορθοδοξία στην Αμερική ευρίσκεται σε χαλεπή κατάσταση. Όμως να επιστήσω την προσοχή σας στο ότι σε διάφορες χώρες του κόσμου διαμένει μεγάλος αριθμός των συμπατριωτών μας. Λέγοντας «συμπατριώτες» εννοώ τους Ρώσους, τους Ουκρανούς, τους Λευκορώσους και όσους κατάγονται από τις άλλες χώρες του μετασοβιετικού χώρου, ο οποίοι εγκατέλειψαν τις πατρίδες τους και έχουν ανάγκη από διαποίμανση. Σε ορισμένες χώρες οι Ορθόδοξες Εκκλησίες απλά δεν αποδείχθηκαν έτοιμοι να αντιμετωπίσουν τόσο μεγάλη ροή ρωσόφωνων πιστών. Έτσι η πλειοψηφία των ιερέων της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Αμερική είναι Αμερικανοί, το γένος, Αγγλόφωνοι, οι οποίοι δεν μιλούν ούτε Ρωσικά, ούτε Ουκρανικά. Βεβαίως υπάρχουν ορισμένοι ιερείς όσοι μιλούν και Ρωσικά και Ουκρανικά, αυτοί όμως είναι πολύ λιγότεροι απ'όσους χρειάζονται στις σημερινές συνθήκες. Εδώ οφείλονται τα αιτήματα, τα οποία μας απευθύνουν για αποστολή ιερέων, οι οποίοι να μιλάνε την ίδια γλώσσα με το ποίμνιό τους.

– Εάν μιλήσουμε για τον ουκρανικό πολιτισμό, μπορούμε να επισημάνουμε ότι η Ουκρανία διαμορφούτο με βάση των δυο πολιτισμών: στο κέντρο, στην Ανατολή και στο Νότο, πάντοτε ήταν αισθητή η επίδραση της Ορθοδοξίας, ενώ η Δύση δεχόταν μεγαλύτερη επίδραση από τον Καθολικισμό. Κατά τη γνώμη σας, πως επιτυγχάνεται η διαφύλαξη της αρμονίας σε μια χώρα, όπου επί αιώνες ο λαός σε ένα μέρος αυτής έρεπε περισσότερα προς τον Καθολικισμό, ενώ στο άλλο προς την Ορθοδοξία; Πως επιτυγχάνεται η ισορροπία ώστε στη χώρα μας να επικρατήσουν ειρήνη και γαλήνη;

– Είναι αρκετά επίμαχη η τοποθέτηση για την Ορθόδοξη Ανατολή και την Καθολική Δύση της Ουκρανίας. Εγώ, π. χ. δεν έχω αυτή την εντύπωση. Πιστεύω ότι το θέμα είναι πιο περίπλοκο. Συνοδεύοντας τον Αγιώτατο Πατριάρχη Κύριλλο κατά την επίσκεψή του στη Δυτική Ουκρανία, είδα δεκάδες χιλιάδες πιστούς να προσέλθουν στην Πατριαρχική λειτουργία στο Ποτσάεφ. Οι μεν υποστηρίζουν τον αριθμό περίπου 50 χιλιάδων πιστών, οι δε 80 χιλιάδων. Ο ίδιος χώρος της Ιεράς Μονής καθώς και ο χώρος γύρω του γέμισε από τους πιστούς. Ήταν συγκλονιστικό να βλέπει κανείς αυτή τη λαοθάλασσα, ώστε δεν σχημάτισα την εντύπωση ότι αυτή η περιοχή είναι φιλοκαθολική. Μόνο εξαιτίας της ένταξης των δυτικών εδαφών της Ουκρανίας είτε στην Πολωνολιθουανική Κοινοπολιτεία, γνωστή ως Rzeczpospolita, είτε στην Αυστροουγγρική

Αυτοκρατορία, αυτή η περιοχή δέχθηκε ισχυρή επίδραση του Καθολικισμού, συμπεριλαμβανομένης και της ουνίας. Φρονώ ότι πρέπει να το αντιμετωπίζουμε με ησυχία. Είναι ανάγκη να απομακρυνθούμε από την αντιπαράθεση, η οποία υφίστατο στο παρελθόν ανάμεσα στους Ορθόδοξους και τους Καθολικούς. Πρέπει να καταλάβουμε ότι με όλες εκείνες τις διαφορές που έχουμε, δηλαδή, τις θεολογικές, τις εκκλησιολογικές κλπ. ωστόσο έχουμε και παρόμοιες προσεγγίσεις των ηθικών και κοινωνικών θεμάτων. Τόσο η Ορθόδοξη, όσο η Καθολική Εκκλησία υποστηρίζουν την παραδοσιακή αντίληψη της οικογένειας, ενώ πολλές προτεσταντικές κοινότητες απομακρύνθηκαν από αυτή και τάχθηκαν μάλλον υπέρ της κοσμικής ιδεολογίας. Σε ορισμένες προτεσταντικές κοινότητες της Δύσης σήμερα υπάρχει ακόμα και η σχετική τελετή ευλογίας ομόφυλων ενώσεων, κατά την άποψή μου, μια βλάσφημη παρωδία του Μυστηρίου του Γάμου. Αυτός είναι ο λόγος γιατί πρέπει να σκεφτόμαστε όχι για τη σύγκρουση με τους Καθολικούς, αλλά για το συντονισμό των ενεργειών μας.

– Από την παλαιά Κυβέρνηση γινόταν πολλές λόγος για την ανάγκη της δημιουργίας της μιας Τοπικής Εκκλησίας στην Ουκρανία. Ναι, μεν, η ενότητα είναι απαραίτητη, το θέμα είναι όμως το πως εννοούμε αυτή τη μια Εκκλησία;

– Θυμάμαι αυτά που είπε ο Αγιώτατος Πατριάρχης επισκεπτόμενος το μνημείο των θυμάτων της μαζικής λιμοκτονίας στο Κίεβο με συνοδεία του τότε Προέδρου της Ουκρανίας κ. Β. Γιουσένκο. Ισχυριζόμενου του Προέδρου ότι είναι η ανάγκη να δημιουργηθεί στην Ουκρανία μια Εκκλησία ο Πατριάρχης απάντησε το εξής: «Στην Ουκρανία υπάρχει ήδη μια Εκκλησία και αυτή είναι η Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία με Επικεφαλής τον Μακαριώτατο Μητροπολίτη Κιέβου και πάσης Ουκρανίας Βλαδίμηρο. Αυτή είναι η Τοπική Εκκλησία, η οποία είναι το αυτοδιοίκητο μέρος του Πατριαρχείου Μόσχας». Και πράγματι, όλες οι υπόλοιπες ομάδες οι αυτοαποκαλούμενες «Εκκλησίες» είναι σχίσματα, δηλαδή, εξ απόψεως εκκλησιαστικής είναι λαοπλάνοι. Αυτοί οι άνθρωποι σφετερίστηκαν τους τίτλους και σύμφωνα με τους εκκλησιαστικούς κανόνες δεν έχουν δικαίωμα επιτελέσεως των λατρευτικών ακολουθιών. Αυτές οι ομάδες είναι παράνομες εκκλησιαστικές οντότητες και για το λόγο αυτό κάθε ένωση πρέπει να γίνει γύρω από την κανονική Ουκρανική Ορθόδοξη Εκκλησία.

Όσον αφορά μια άλλη θέση, η οποία υποστηριζόταν από τις παλαιές ουκρανικές κρατικές αρχές, δηλαδή, το ότι στο ανεξάρτητο κράτος πρέπει να υπάρχει και η ανεξάρτητη Εκκλησία, πρέπει να πω το εξής. Αυτή η θέση τότε δεν ανταποκρινόταν στην Ορθόδοξη εκκλησιολογία, δηλαδή τη διδασκαλία της Εκκλησίας. Λ.χ. το Πατριαρχείο Αλεξανδρείας είναι μια παλαιόφατη Εκκλησία με δικαιοδοσία σε ολόκληρη την Αφρική. Σήμερα την απαρτίζουν περισσότερα από 50 κράτη. Ακολουθώντας τη λογική των ουκρανικών αρχών πρέπει να διαμελισθεί σε 50 κατά τόπους Ορθόδοξες Εκκλησίες. Έτσι, δεν είναι; Το Πατριαρχείο Μόσχας απαρτίζεται από 15 κράτη. Είναι φανερό ότι κι εδώ θέλει διαμελισμό σε 15 Εκκλησίες; Αυτές τις θέσεις υποστηρίζουν μόνο εκείνοι,

οι οποίοι θέλουν τη ριζική αποδυνάμωση και την καταστροφή της Εκκλησίας. Όλοι εμείς καταλαβαίνουμε ότι η δύναμη της Εκκλησίας συνίσταται στην ενοποιητική της σημασία και στο συσπειρωτικό της ρόλο. Και όσο πιο διαμελισμένη, τόσο πιο αδύναμη θα είναι η Εκκλησία.

– Σεβασμιώτατε, πραγματοποιήσατε τις σπουδές σας στην Οξφόρδη και τώρα είσθε Πρύτανης του Πανεκκλησιαστικού Τμήματος Μεταπτυχιακών και Διδακτωρικών Σπουδών. Κάντε μας παρακαλώ μια σύγκριση ανάμεσα στο σύγχρονο ρωσικό σύστημα θεολογικής κατάρτισης και το δυτικό.

– Η κύρια διάκριση συνίσταται στο ότι μέχρι σήμερα στα εκπαιδευτικά θεολογικά ιδρύματα ακολουθούμε τη μέθοδο διδασκαλίας, η οποία εφαρμόζετο τον 19 αι. Τότε τη βάση της διδασκαλίας αποτελούσε η ιδέα ότι ο μαθητής υποχρεούται να αφομοιώσει όσο δυνατό περισσότερες γνώσεις, ενώ η αφομοίωση γινόταν παθητικά. Δηλαδή ο μαθητής έπρεπε να απομνημονευθεί και μετέπειτα να είναι σε θέση να αναπαραγάγει εκείνο το οποίο άκουσε προηγουμένως. Σήμερα η διδασκαλία στις Ιερατικές Σχολές περιλαμβάνει μια διήγηση από τον καθηγητή, την οποία παρακολουθούν οι σπουδαστές κρατώντας σημειώσεις και την οποία αναπαράγουν την ώρα που εξετάζονται. Δηλαδή δεν υπάρχει καμία δημιουργικότητα, αλλά πρόκειται για ξερή απομνημόνευση.

Το σύγχρονο εκπαιδευτικό σύστημα στη Δύση ακολουθεί μια άλλη αρχή: εκεί η έμφαση δίνεται στην αυτοτελή ανάπτυξη του φοιτητή, στην αυτοτελή του εργασία. Ο καθηγητής κατευθύνει τον φοιτητή πάνω στο θέμα: προσφέρει θέσεις, περιγράφει τους προβληματισμούς, προτείνει βιβλιογραφία κλπ. Εν συνεχεία οι σπουδαστές μόνοι τους πρέπει να μελετήσουν την προτεινόμενη βιβλιογραφία και να εκπονήσουν μια εργασία, ο καθένας μάλιστα έχει το δικό του θέμα. Επομένως ο φοιτητής επεξεργάζεται, μελετά την προτεινόμενη ύλη και προβαίνει στη δική του αυτοτελή σύνθεση. Και μάλιστα, όσο πιο ψηλό είναι το επίπεδο μόρφωσης τόσο πιο στενή είναι η εξειδίκευση.

– Σε λίγες μέρες θα πραγματοποιηθούν οι εορτασμοί για την πενταετία του Εκκλησιαστικού Λυκείου Λουγκάνσκ. Το έχετε επισκεφθεί ήδη;

– Ναι.

– Πως βλέπετε την ανάπτυξη αυτού του εκπαιδευτικού ιδρύματος; Είναι δυνατό να παρέχεται η βοήθεια στο εκπαιδευτικό προσωπικό του Εκκλησιαστικού Λυκείου με μορφή, ας πούμε, αποστολής σχετικών βιβλίων;

– Βεβαίως, και δυνατό. Είχαμε ήδη συζητήσει με τον Διευθυντή του Εκκλησιαστικού Λυκείου Λουγκάνσκ τις προοπτικές συνεργασίας. Τώρα ολόκληρο το σύστημα της θεολογικής κατάρτισης στη Ρωσική Εκκλησία, συμπεριλαμβανομένης και της Ουκρανίας, θέλει να ενταχθεί στο λεγόμενο

σύστημα της Μπολόνιας. Αυτό το σύστημα αποβλέπει στην ανάπτυξη στον φοιτητή αυτοτελών συνηθειών εκμάθησης και είναι αναπόφευκτη η ουσιαστική μεταρρύθμιση ολόκληρου του θεσμού της θεολογικής παιδείας. Καθώς γνωρίζω το σκέφτονται ήδη και στο Εκκλησιαστικό Λύκειο Λουγκάνσκ.

– Ποιες προοπτικές βλέπετε για την ανάπτυξη της επαρχίας Λουγκάνσκ, και γενικά εάν έχει η Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία κάποια σχέδια για την επαρχία Λουγκάνσκ;

– Πιστεύω, ότι πολύ σημαντική είναι η μεθοριακή συνεργασία. Η περιφέρεια Λουγκάνσκ συνορεύει με επί μέρους ρωσικές περιφέρειες και παρά τα υφιστάμενα κρατικά σύνορα υπάρχουν προοπτικές ευρείας συνεργασίας, τις οποίες πρέπει να εκμεταλλευθούμε. Φρονώ ότι λόγω της γεωγραφικής θέσεως αυτή η περιοχή μπορεί να γίνει μια από τις γέφυρες που ενώνουν τη Ρωσία και τη Ουκρανία.

Στο σύγχρονο δυτικό κόσμο τα κρατικά σύνορα γίνονται διαφανή. Ενώ εμείς στο μετασοβιετικό χώρο τα τελευταία είκοσι χρόνια ασχοληθήκαμε με τη χάραξη και οχύρωση συνόρων, στην Ευρωπαϊκή Ένωση στη διάρκεια αυτών των δυο δεκαετιών τα διάλυαν και γκρέμιζαν. Όταν υπηρετούσα στην Αυστρία και την Ουγγαρία έπρεπε σχεδόν κάθε εβδομάδα να μεταβαίνω από τη Βιέννη στη Βουδαπέστη. Κάποιο διάστημα αναγκαζόμουν να περιμένω τη σειρά μου στα σύνορα αλλά αργότερα αυτά τα σύνορα απλά εξαφανίστηκαν. Τώρα μπορείτε ελεύθερα να διασχίζετε τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα σύνορα έμειναν μόνο στους πολιτικούς χάρτες ενώ λείπουν στην πραγματικότητα. Γιατί πρέπει να εγείρουμε φραγμούς τη στιγμή όταν αντίθετα μπορούμε να τους γκρεμίζουμε; Γιατί να χωρίζουμε τους λαούς και μάλιστα εκείνους οι οποίοι συνδέονται με μια ιστορία, και όπου υπάρχουν πολλές μικτές οικογένειες; Πόσοι από εμάς τους Ρώσους έχουμε συγγενείς στην Ουκρανία, και πόσοι Ουκρανοί έχουν συγγενείς στη Ρωσία; Ακόμα και ο άνδρας και η γυναίκα μπορούν σήμερα να έχουν διαφορετική υπηκοότητα. Σήμερα πρέπει να κάνουμε το παν για τη συσπείρωση των ανθρώπων, για να τους διευκολύνουμε τη ζωή. Κάθε κρατική πολιτική, η οποία δυσχεραίνει τη ζωή των ανθρώπων, είναι εσφαλμένη.

– Σεβασμιώτατε, ως τηλεδημοσιογράφος ενδιαφέρομαι ιδιαίτερα για το πληροφοριακό κομμάτι της συνεργασίας των αδελφικών μας λαών. Από την προσωπική εμπειρία γνωρίζουμε ότι στα ουκρανικά τηλεοπτικά κανάλια υπάρχει έλλειψη ταινιών και παιδικών εκπομπών με Ορθόδοξο χριστιανικό περιεχόμενο. Ποια είναι η κατάσταση όσον αφορά τα Ορθόδοξα χριστιανικά προγράμματα για ενήλικες και παιδιά στη ρωσική τηλεόραση, διότι ο τηλεοπτικός σταθμός Λουγκάνσκ ενδιαφέρεται για το ενδεχόμενο συνεργασίας στο θέμα των τηλεοπτικών Ορθόδοξων χριστιανικών προγραμμάτων;

– Νομίζω ότι και στη Ρωσική τηλεόραση, και ιδιαίτερα στους κρατικούς τηλεοπτικούς σταθμούς,

επίσης δεν υπάρχουν αρκετά προγράμματα με Ορθόδοξο χριστιανικό περιεχόμενο. Από τη μια πλευρά, στις ενότητες ειδήσεων μεταδίδονται περιοδικά οι πληροφορίες για τις εκκλησιαστικές εορτές, τις επισκέψεις του Πατριάρχη, και δυο φορές το χρόνο μεταδίδονται ζωντανά και πλήρως οι πανηγυρικές ακολουθίες της Γεννήσεως και της Αναστάσεως. Από την άλλη έχουμε πάρα πολύ λίγες Ορθόδοξες χριστιανικές εκπομπές, ιδιαίτερα εκείνες, οι οποίες αποβλέπουν στην εδραίωση των πανανθρώπινων αξιών, π.χ. όπου θα γινόταν ο λόγος για τις οικογενειακές αξίες και την αγωγή των παιδιών. Βέβαια, υπάρχουν ορισμένοι Ορθόδοξοι χριστιανικοί τηλεοπτικοί σταθμοί, οι οποίοι όμως δεν είναι προσιτοί για όλους. Είμαι βέβαιος ότι υπάρχουν πάρα πολύ ευρείς προοπτικές συνεργασίας ανάμεσα στους ρωσικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, συμπεριλαμβανομένων και των Ορθόδοξων χριστιανικών, και την Ουκρανική τηλεόραση.

– Μπορούμε να υπολογίσουμε στη βοήθειά της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας σε αυτή τη διεθνή συνεργασία;

– Είμαστε πρόθυμοι να λάβουμε ενεργό μέρος στη συνεργασία αυτή. Στη Ρωσική Ορθόδοξη Εκκλησία λειτουργεί το Συνοδικό Τμήμα Πληροφοριών, το οποίο ασχολείται ακριβώς με επαφές, συμπεριλαμβανομένων και των επαφών με ξένα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Έχει πάρα πολύ ευρείες δυνατότητες οργάνωσης ανταλλαγής των τηλεοπτικών εκπομπών. Προσωπικά παρουσιάζω και επιμελούμαι μια εβδομαδιαία εκπομπή στο ρωσικό τηλεοπτικό σταθμό «Vesti», όπου ενημερώνω για τις εκκλησιαστικές εξελίξεις και απαντάω σε ερωτήσεις των τηλεθεατών. Επίσης στα πλαίσια της εκπομπής παρουσιάζονται και ρεπορτάζ πάνω σε διάφορα θέματα. Γνωρίζω ότι η εκπομπή παρακολουθείται τόσο στην Ουκρανία, όσο και σε άλλες χώρες, διότι μεταδίδεται από το τηλεοπτικό σταθμό «RTR-Planeta». Γνωρίζω και κάποιες άλλες εκκλησιαστικές εκπομπές, οι οποίες μεταδίδονται από τους ξένους τηλεοπτικούς σταθμούς, αλλά αυτή η δράση πρέπει να πάρει τις μεγαλύτερες διαστάσεις.

– Τι άλλαξε από την ενθρόνιση του Πατριάρχη Κυρίλλου και ποιοι είναι οι κυριότεροι σκοποί της εξωτερικής δράσεως της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας;

– Ο Πατριάρχης Κύριλλος έδωσε νέα κατεύθυνση σε όλη την εκκλησιαστική ζωή. Προπαντός με τη μορφή του, με την ενεργεία του, με το λόγο του, αποτελεί πηγή εμπνεύσεως για χιλιάδες και εκατομμύρια ανθρώπους. Έδωσε νέα κίνητρα και στις διεκκλησιαστικές σχέσεις. Σήμερα αναβαθμίζονται οι σχέσεις με το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως και με τις άλλες Ορθόδοξες κατά τόπους Εκκλησίες. Πιστεύω ότι ο γνώμονας διακονίας και δράσεως του Πατριάρχη Κυρίλλου είναι η φροντίδα για τη διαφώτιση των ανθρώπων. Κατά τη φύση του είναι διαφωτιστής, ιεραπόστολος. Και αυτό το ιεραποστολικό στοιχείο αρχίζει σήμερα να καταλαμβάνει την πρώτη θέση. Όταν κάνουμε λόγο για την Ιεραποστολή, εννοούμε πρωτίστως το δικό μας λαό. Ένα μεγάλο χάσμα υπάρχει ανάμεσα σε αυτούς που αυτοπροσδιορίζονται ως Ορθόδοξοι και αυτούς που

εκκλησιάζονται τακτικά και έχουν ως γνώμονα τις Ορθόδοξες χριστιανικές εκκλησιαστικές αξίες. Ο Πατριάρχης επιτελεί ένα γιγαντιαίο έργο απλά για να εξηγήσει στους ανθρώπους τι είναι η Ορθοδοξία, γιατί δεν πρόκειται για μια νοησιαρχική πεποίθηση για την ύπαρξη του Θεού, ότι η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι γνήσια Εκκλησία και ότι η Ορθοδοξία είναι τρόπος ζωής.

– Σεβασμιώτατε, ποιο μήνυμα να στείλετε στους κατοίκους Λουγκάνσκ;

–Σας εύχομαι πρωτίστως να μη λησμονείτε τις πνευματικές σας ρίζες και να είστε πιο κοντά στην Εκκλησία, διότι ένας άνθρωπος, ο οποίος στη ζωή του έχει στήριγμα την Εκκλησία, τις χριστιανικές πνευματικές αξίες, δε σφάλει. Πάντα πατάει σε στέρεο έδαφος. Να σας βοηθήσει ο Θεός, εσάς προσωπικά και όλους τους κατοίκους της ευρύτερης περιφέρειας Λουγκάνσκ.

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/56440/>